Ön Söz

Koreliler, Kore Savaşı'nın Türk gazilerini yalnızca dünyaca ünlü cesaretleriyle değil, Koreli yetimlere olan sevgileriyle de hatırlarlar. Haziran 1951'de Türk askerleri, Güney Kore'nin başkenti Seul'ün güneyindeki Suwon'da Ankara Okulunu ve Yetimhanesini kurdular. Türk askerlerinin Koreli yetimlere sadece kol kanat gererek onların bakımını üstlenmekle kalmayıp aynı zamanda eğitimlerine devam etmelerine de vesile olmaları; Süleyman Dilbirliği adlı bir astsubay ile 5 yaşındaki Koreli yetim kız Eun-ja Kim arasındaki bağı anlatan ve Türkiye'de oldukça meşhur olan Ayla filminde vurgulanmıştı. Bu filmle birlikte Eun-ja Kim, Türkiye'nin Kore sevgisinin ulusal çapta bilinen bir tanığı haline gelmiştir. Ağustos 2026'da Kapadokya, Türkiye'de düzenleyeceğimiz 7. Dünya Kore Savaşı Tarihi Öğretmenler Kongresi'nde, "*Kuzey Yıldızının Peşinde: Kore Savaşı ve Türkiye*" başlıklı Türkçe ders/etkinlik kitabını kutlarken, 11 Mayıs 2025 tarihinde hayatını kaybeden Sayın Kim için de özel bir anma töreni düzenleyerek bu kitabı kendisine ithaf ettiğimizi duyurmak istiyoruz.

Türk gazilerinin insanın içini sızlatan cesaret ve kahramanlık hikâyelerini kayıt altına alarak korunmalarını sağlamak için 2018 yılında Türkiye'yi ziyaret ettim ve onlarla tanışıp onları dinleme onuruna eriştim. Kasım ayından itibaren Türkiye'nin başkenti Ankara'dan başlayarak İzmir ve İstanbul'a geçtim. Toplamda 34 gaziyle görüşmeler yaptım. Bunların 9'u Ankara'da, 15'i İzmir'de ve 10'u İstanbul'da gerçekleşti. Bu görüşmeler hem Korece'yi hem de Türkçe'yi çok iyi bilen ve kendisi de bir Türk-Kore gazisinin soyundan gelen Ece Küpeli'nin yardımıyla gerçekleşti. Bu vesileyle kendisine bir kez daha teşekkür ediyorum.

22 BM ülkesinin tamamından doğrudan tanıkların seslerini kayıt altına alıp korumaya yönelik bu uzun soluklu serüven, 2012'de Amerikalı gazilerle başladı ve 2022'de Hindistan gazileri ve onların torunlarıyla sona erdi. Vakfın arşivinde, şu ana kadar yaklaşık 1.500 sözlü tarih görüşmesi yer almakta olup 2019'da Amerika Birleşik Devletleri'nde, 2020'de Birleşik Krallık'ta, 2023'te Kanada'da ve 2025'te Yeni Zelanda ve Türkiye'de Kore Savaşı'nın okullarda öğretimine yönelik ders/etkinlik kitapları hazırlandı. Tarih ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin kendi ülkelerindeki gazilerle yapılan röportajların analizlerine dayanan bu kitaplar yardımıyla genç nesillere Kore kahramanlarının hikâyelerinden hangi dersleri nasıl çıkaracaklarını, kahramanları nasıl onurlandıracaklarını ve onları nasıl hatırlayacaklarını öğretmelerine yardımcı olacağını düşünüyoruz. Vakfın 2019'da Yunanistan'ın Atina kentinde düzenlenen ilk uluslararası öğretmenler konferansında Türkiye'den Profesör Erkan Dinç ve diğer 5 delegeyle tanıştım. 16 ülkenin tarih eğitimcileri arasında en büyük temsil heyetiydiler. Türkiye'de Türk öğrenciler için bir etkinlik/ders kitabının yayımlanması konusundaki coşkulu gayretlerinden hepimiz etkilendik. Erkan'ın liderliği sayesinde, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Rektörü Fuat Erdal ve ben, 18 Kasım 2023'te Türk Kore Savaşı müfredat kitabının hazırlanması ve yayımlanması için bir protokol imzaladık. Yaptığımız planlama doğrultusunda azimle ilerlerken Erkan'ın girişim ve yardımıyla, Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü Mustafa Otrar ile 8 Mayıs 2024'te bir araya geldik ve bir ön protokol imzaladık. Bu protokol, Kore Savaşı'nın Türkiye'deki okullarda etkili ve verimli bir şekilde öğretilmesi için hazırlanan elinizdeki kitabın, ilgili Bakanlık birimleri tarafından incelenip onaylanmasından sonra BİLSEM adı verilen ve özel yetenekli öğrencilerin devam ettiği eğitim kurumlarında kullanılan öğrenme kaynakları listesine eklenmesini kapsamaktadır.

Türkiye'nin Savunma Bakanlığı kayıtlarına göre, 17 Ekim 1950'de 5.083 Türk askeri Busan Limanı'na ulaştı. Son Türk askerinin Kore Cumhuriyeti'nden ayrıldığı 1971 yılına kadar toplam 56.536 Türk askeri Kore'de görev yaptı. Bunlardan 21.212'si, 27 Temmuz 1953'teki ateşkese kadar Kore'ye ulaşmış olan ilk dört Tugay'ın mensuplarıydı. Bu askerlerden 2.365'i savaş sırasında şehit düştü veya kayıp olarak kayıtlarda yer aldı. Bu yılın bahar döneminde Eskişehir'de Anadolu Üniversitesinde misafir öğretim elemanı olarak bulunurken yaptığımız bir seyahat sırasında, Adıyaman'ın Kahta ilçesine bağlı Karadut köyü sakinlerinden olan ve aynı zamanda "Adıyaman'ın Son Kore Gazisi" olarak bilinen Mustafa Süt ile tanıştım. 1 Mayıs 2025 tarihli "Güne Bakış" gazetesinde yayımlanan "Son Kore Gazisini Unutmadılar" başlıklı yazı, evine yaptığım ziyareti ve trajik savaş deneyimlerini

anlatıyordu. Kürtçe konuşan Mustafa Süt'ün hikâyesi, iki asistan tarafından önce Türkçeye, sonra da İngilizceye çevrilmek zorunda kalmıştı. Mustafa'yı 99 yaşına gelmesine rağmen yıllar öncesinde düşman bombardımanı altında ölen 14 arkadaşının travmatik kaybının acısını hâlâ yüreğinde hisseden biri olarak tanıdım. Birkaç saat süren çok dilli görüşmenin ardından evinden ayrılırken Mustafa'nın Kürtçe ağıtlar yakmaya devam ederken gördüğüm yüzünü hâlâ unutamıyorum. Kore'ye gitmeseydi neler olabileceğini merak ediyorum; çünkü onun adı Kore'ye gönderilecek askerlerin belirlendiği kurada çıkmamış, kendisi sonradan gönüllü olmuştu.

Kore Savaşı'na katılan BM ülkelerinin tamamında olduğu gibi Türkiye'de de bu trajik ama onurlu cesaret, kahramanlık ve fedakârlık hikâyeleri, tarih ve sosyal bilgiler ders kitaplarında yeterli derinlikte veya kapsamda ele alınmamıştır. İnsan yaşamının tam döngüsü doğumla başlar ama ölümle değil, anma törenleriyle tamamlanır. Türkiye için hazırladığımız etkinlik/ders kitabının asıl hedefi de budur. Kahramanlarımız hakkında kanıta dayalı sorgulamalara ilave olarak, Türkiye'deki ortaokul ve lise öğrencileri için hazırlanan bu etkinlik/ders kitabı, vakfımın gazilerle yaptığı görüşmelere dayanarak, gaziler ve Türk öğrenciler arasında sanal sohbetler oluşturmak için yapay zekâ teknolojisinden yararlanmayı da kapsayan bir zengin kitap olarak geliştirilmektedir. Arşiv belgeleri, fotoğraflar ve hareketli görseller, biyografiler ve diğer ikinci elden kaynakların sorgulanmasına dayalı bu öğrenme-öğretme modeli, yapay zekâ ile diğer dijital teknolojilerin de harekete geçirilmesiyle Kore Savaşı'nda yer alan Türk kahramanların tarih ve sosyal bilgiler eğitiminde hak ettikleri kadar yer almalarını, hatırlanmalarını ve anılmalarını sağlayacak ve aynı zamanda diğer BM ülkeleri için yapay zekâ destekli bir etkinlik/ders kitabı modeli olarak hizmet edebilecektir.

Kore halkı için canları ve kanları pahasına mücadele ederek Güney Kore'nin bağımsız bir şekilde bugünlere ulaşmasına; Güney Kore'nin canlı ve üretken bir ekonomiye, köklü, sağlam ve kendine özgü bir K-Demokrasiye erişmesine katkıda bulunan cesur Türk kahramanlarının hikâyelerinin canlı tutulmasına, hatırlanmasına, anılmasına ve gelecek nesillere aktarılmasına katkı sağlayacağını düşündüğümüz bu çalışmaya coşkuyla katkı veren aşağıdaki yazar ve uzmanlara özel olarak teşekkür etmek istiyorum: Prof. Dr. Erkan Dinç (Tarih ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Uzmanı, Proje Koordinatörü, Editör), Prof. Dr. İsmail Acun (Sosyal Bilgiler Eğitimi Uzmanı, Proje Eş Koordinatörü, Editör), Prof. Dr. Handan Deveci (Sosyal Bilgiler Eğitimi Uzmanı, Danışman), Doç. Prof. Dr. Servet Üztemur (Sosyal Bilgiler Eğitimi Uzmanı, Danışman), Prof. Dr. Burhan Sayılır (Tarih Alan Uzmanı, Danışman), Prof. Dr. Volkan Marttin (Tarih Alan Uzmanı, Danışman, Yazar), Prof. Dr. Işıl Kabakçı Yurdakul (Bilgi İletişim Teknolojileri Uzmanı, Danışman), Prof. Dr. Halit Turgay Ünalan (Grafik Tasarım Uzmanı Danışman), Dr. Betül Aydın (Bilgi İletişim Teknolojileri Uzmanı, Dijital İçerik Oluşturucusu, Grafik Tasarımcı), Dr. Demet Çevirgen-Çalkan (Tarih Öğretmeni, Yazar), Ayşe Gümüş (Tarih Öğretmeni), Fatih Özpolat (Tarih Öğretmeni, Yazar), Neslihan Gezgin (Sosyal Bilgiler Öğretmeni, Yazar), Dr. Orkun Şen (Sosyal Bilgiler Öğretmeni, Yazar), Nuriye Zeynep Kıral (Araştırma Görevlisi, Proje Asistanı).

Son olarak, şahsıma ve çalışma arkadaşlarıma bu kadar çok gaziyle sözlü tarih görüşmesi yapma ve her ülkeden yetkin eğitimcilerle çalışma fırsatı sağlayan Kore Cumhuriyeti Vatanseverler ve Gaziler İşleri Bakanlığına minnet ve şükranlarımı iletmek istiyorum. Bakanlığın güçlü ve sürekli desteği olmasaydı, bu projelerin gerçekleşmesi de mümkün olmazdı. Bakanlığın sarsılmaz ve coşkulu teşviki ve cömert mali sponsorluğu için en içten şükranlarımı sunmak istiyorum. Ayrıca, bu tatminkâr başarı duygusunu vakfımın İcra Direktörü Joseph Karb ve sosyal bilgiler eğitimcileri ekibinin tamamıyla paylaşmak istiyorum. Ağustos 2026'da Kapadokya, Türkiye'de düzenlenecek 7. Dünya Kongresi'ni ve bu harika çalışmayı diğer tüm BM ülkelerindeki tarih eğitimcilerine sunma fırsatını sabırsızlıkla bekliyorum.

Değerli dostlarım ve çalışma arkadaşlarım Erkan ve İsmail'in liderliğindeki Türk ekibinin tamamını, bu güzel işin ortaya çıkması için sarf ettikleri yoğun emek ve gayretler için yürekten tebrik ediyorum!

Dr. Jongwoo Han

Kore Savaşı Mirası Vakfı Başkanı

20 Mayıs 2026